

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO- 4101-01-03/2013
P/13/091

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpoc@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/13/091 Wykonanie budżetu państwa w 2012 r., cz. 15 Sądy powszechne.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontrolerzy

1. Piotr Białka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85246 z 28 stycznia 2013 r.
2. Alicja Zdych, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85223 z 16 stycznia 2013 r.
3. Mieczysław Zentel, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85265 z 6 lutego 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-6)

Jednostka
kontrolowana

Sąd Rejonowy w Pile, Al. Powstańców Wielkopolskich 79, 64-920 Piła.

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Elżbieta Klejc, Dyrektor Sądu Rejonowego w Pile (Dyrektor Sądu). Prezesem Sądu Rejonowego jest SSR Jerzy Wiewiórka.

(dowód: akta kontroli str. 7-8)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ wykonanie planu finansowego Sądu Rejonowego na 2012 r.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Sąd w sposób celowy i gospodarny zrealizował zaplanowane na 2012 r. wydatki. Księgi rachunkowe prowadzone były prawidłowo, a sprawozdania zostały sporządzone terminowo.

Ujawnione w toku kontroli nieprawidłowości polegały na:

- błędnym sporządzaniu sprawozdań budżetowych w zakresie należności oraz częściowo zobowiązań,
- zawieraniu umów zleceń i o dzieło w sytuacji, gdy ich zakres dotyczył realizacji zadań statutowych Sądu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

Zaplanowane na 2012 r. dochody Sądu Rejonowego w wysokości 3.919,0 tys. zł (w dz. 755 Wymiar sprawiedliwości, rozdz. 75502 Jednostki sądownictwa powszechnego), zostały zrealizowane w kwocie 3.788,7 tys. zł, tj. 96,7%. Według wyjaśnień Dyrektora Sądu, powodem niższego wykonania dochodów było zmniejszenie liczby załatwionych spraw cywilnych (§ 0690) z 21.334 w 2011 r. do 18.434 w 2012 r. tj. o 13,6%. Wyższe od planowanych dochody uzyskano natomiast w § 0570 Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych i w § 0970 Wpływy z różnych dochodów, co było spowodowane poprawą spłaty należności z tytułu grzywien oraz zwiększeniem wpłat ze zwrotów zaliczek komorniczych i konfiskaty mienia.

(dowód: akta kontroli str. 13-33, 751-764 i 768-769)

¹ NIK stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna.

Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2012 r. wynosiły 628,2 tys. zł, z czego 350,9 tys. zł stanowiły zaległości netto. W porównaniu do 2011 r. ww. należności i zaległości były niższe odpowiednio o 262,5 tys. zł (29,5%) i 85,2 tys. zł (19,5%). Poziom należności i zaległości zmalał w związku ze wzrostem wpływów z tytułu grzywien oraz opłat i kosztów sądowych.

(dowód: akta kontroli str. 33-43)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli, zgodnie z przyjętymi założeniami, nie dokonywała oceny w zakresie planowania i realizacji dochodów budżetowych oraz windykacji należności.

2. Wydatki budżetowe

2.1. Planowanie wydatków budżetowych

Opis stanu faktycznego

Zaplanowane w projekcie ustawy budżetowej na 2012 r. wydatki Sądu Rejonowego wynosiły 10.106 tys. zł (z czego: w dz. 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, rozdz. 75312 Uposażenia sędziów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne w wysokości 226 tys. zł oraz w dz. 755, rozdz. 75502 w wysokości 9.880 tys. zł). Ww. kwoty wydatków zostały utrzymane w ustawie budżetowej na rok 2012².

Wprowadzone na podstawie decyzji dyrektora Sądu Okręgowego zmiany planu finansowego na 2012 r. polegały na zwiększeniu wydatków per saldo o 463,4 tys. zł, do wysokości 10.569,4 tys. zł. Zakres tych zmian obejmował zarówno zwiększenia jak i zmniejszenia wydatków w łącznych kwotach wynoszących odpowiednio 726,5 tys. zł i 263,1 tys. zł. W trakcie roku budżetowego dokonano również przeniesień wydatków pomiędzy paragrafami, na podstawie decyzji dyrektora Sądu Rejonowego, w łącznej kwocie 697,2 tys. zł. Ww. przeniesienia nie obejmowały wydatków na wynagrodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 44-55)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej planowania wydatków budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Wydatki Sądu Rejonowego zostały zaplanowane racjonalnie i oszczędnie, a dokonane w trakcie roku zmiany w planie wydatków wynikały z potrzeby zabezpieczenia bieżącego finansowania zadań.

2.2. Realizacja wydatków budżetowych

Opis stanu faktycznego

Zaplanowane na 2012 r. wydatki Sądu Rejonowego w wysokości 10.569,4 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 10.566,0 tys. zł, tj. 100,0% w stosunku do planu i 102,0% do wykonania wydatków w 2011 r. Wydatki w dz. 755, rozdz. 75502 wynoszące 10.309,5 tys. zł, stanowiły 97,6% wykonania wydatków ogółem.

(dowód: akta kontroli str. 56-60)

W 2012 r. Sąd Rejonowy udzielił czterech zamówień publicznych, o łącznej wartości netto 770,8 tys. zł, w trybie: zapytania o cenę (zamówienie o wartości 12,9 tys. zł) oraz zamówienia z wolnej ręki (trzy zamówienia o łącznej wartości 757,9 tys. zł).

Kontrolą objęte zostały trzy postępowania o udzielenie zamówień publicznych o wartości ogółem 437,6 tys. zł (tj. 56,8% wartości udzielonych zamówień) na dostawę kopert i okładek do akt (w trybie zapytania o cenę), a także energii cieplnej oraz na doręczanie przesyłek pocztowych przez gońców (w trybie z wolnej ręki). Dokumentacja tych postępowań była prowadzona rzetelnie, a rozliczenia finansowe zostały prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych. Nie stwierdzono nieterminowych płatności za towary i zrealizowane usługi. Skontrolowane

² Dz.U. z 2012 r., poz. 273

postępowania zostały przeprowadzone zgodnie z trybem i zasadami określonymi w ustawie z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³.

(dowód: akta kontroli str. 61-140)

W kontrolowanym okresie Sąd Rejonowy nie planował i nie realizował wydatków majątkowych. Dominujący udział w wydatkach bieżących przypadła na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) zrealizowane w wysokości 7.771,4 tys. zł (73,6%) oraz zakupy towarów i usług zrealizowane w kwocie 2.027,5 tys. zł, stanowiące odpowiednio 73,6% i 19,2% wydatków ogółem.

(dowód: akta kontroli str. 56 i 285)

Sąd Rejonowy posiadał trzy rachunki pomocnicze dotyczące: sum depozytowych, sum na zlecenie oraz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, których saldo na koniec 2012 r. wynosiło odpowiednio: 1.601,8 tys. zł, 345,1 tys. zł i 9,8 tys. zł. Salda na rachunkach sum depozytowych i sum na zlecenie były zgodne z danymi zamieszczonymi w sprawozdaniu Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych na koniec grudnia 2012 r.

Sąd Rejonowy nie składał do Ministerstwa Finansów kwartalnych informacji, o których mowa w § 16 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i trybu dokonywania operacji na rachunkach bankowych prowadzonych dla obsługi budżetu państwa w zakresie krajowych środków finansowych oraz zakresu i terminów udostępniania informacji o stanach środków na tych rachunkach⁴, ponieważ ww. rachunki pomocnicze nie były wykorzystywane do obsługi budżetu państwa w zakresie krajowych środków finansowych.

(dowód: akta kontroli str. 141-176)

W ramach kontroli sprawdzono stan zatrudnienia i realizację wydatków na wynagrodzenia oraz wydatki na sfinansowanie wypłat wynikających z zawartych umów zleceń i umów o dzieło.

Przeciętne zatrudnienie w Sądzie Rejonowym, w latach 2011 i 2012, w przeliczeniu na pełne etaty, wynosiło 103 osoby. Zaplanowane na 2012 r. wydatki na wynagrodzenia osobowe w wysokości 6.836,0 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 6.833,3 tys. zł, stanowiącej 100,0% w stosunku do planu oraz 101,8% do wykonania wynagrodzeń w 2011 r. Wzrosło tym samym przeciętne miesięczne wynagrodzenie netto z 5.404,16 zł w 2011 r. do 5.505,02 zł w 2012, tj. o 1,9%. Wzrost ten dotyczył w szczególności: sądowych kuratorów zawodowych (4,3%), asystentów sędziów (3,2%) oraz sędziów (2,7%).

W wyjaśnieniach Dyrektor Sądu podała, że zwiększenie wynagrodzeń w 2012 r. wynikało zarówno z czasowego zatrudnienia osób w zastępstwie pracowników przebywających na długotrwałym urlopie wychowawczym i macierzyńskim oraz na zasiłku chorobowym, jak i przepisów art. 14 ust. 6 ustawy z 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych⁵ oraz art. 91 § 7 ustawy z 27 lipca 2001 r. o ustroju sądów powszechnych⁶, dotyczących dodatków za długoletnią pracę.

(dowód: akta kontroli str. 177-184 i 785-787)

W ramach zrealizowanych w 2012 r. wydatków w § 4170 Wynagrodzenia bezosobowe, w wysokości ogółem 322,3 tys. zł, sfinansowano wynagrodzenia dla biegłych sądowych (109,7 tys. zł), tłumaczy przysięgłych (11,5 tys. zł) i kuratorów

³ Dz.U z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁴ Dz.U. Nr 249, poz. 1667 ze zm.

⁵ Dz.U. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

⁶ Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.

procesowych (2,2 tys. zł) oraz wynagrodzenia wynikające z zawartych 36 umów zlecenia i o dzieło, w łącznej kwocie 198,9 tys. zł, w tym:

- 32 umów zlecenia zawartych z 19 osobami fizycznymi (na kwotę 191,0 tys. zł), w tym z czterema pracownikami Sądu Rejonowego (4 umowy na kwotę 121,5 tys. zł) i z 15 osobami spoza Sądu (28 umów na kwotę 69,5 tys. zł),
- 4 umów o dzieło zawartych z trzema osobami fizycznymi (na kwotę 7,9 tys. zł), w tym z jednym pracownikiem Sądu Rejonowego (umowa na kwotę 1,4 tys. zł) oraz z dwiema osobami spoza Sądu (3 umowy na kwotę 5,5 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 185-234)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych zrealizowane w kwocie 510,8 tys. zł stanowiły 4,8% wydatków ogółem. W porównaniu do wykonania 2011 r. świadczenia te były niższe o 9,3% z uwagi na zmniejszenie wydatków związanych z prowadzeniem postępowań sądowych.

(dowód: akta kontroli str. 56)

Zobowiązania na koniec 2012 r. wyniosły 697,2 tys. zł i były wyższe niż kwota zobowiązań na koniec 2011 r. o 4,8%. Główną pozycję (614,1 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń, które w porównaniu do 2011 r. zmniejszyły się o 1,0%. Wzrost zobowiązań wystąpił w: § 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego (17,4 tys. zł), § 4260 Zakup energii (12,6 tys. zł) i w § 4170 Wynagrodzenia bezosobowe (5,2 tys. zł). Zobowiązania wymagalne na koniec 2012 r. nie wystąpiły.

(dowód: akta kontroli str. 235-236)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zawieranie umów zlecenia i o dzieło, których przedmiotem były zadania z zakresu obowiązków służbowych asystentów sędziów, sekretarzy sądowych, archiwistów oraz osób zatrudnionych w punkcie obsługi interesanta, biurze podawczym i księgowości, prowadziło do obejścia procedur obowiązujących przy zatrudnianiu pracowników Sądu, co ze względu na kryterium rzetelności i gospodarności, jest zjawiskiem negatywnym. Z tytułu zapłaty za objęte badaniem 23 umowy (tj. 21 umów zlecenia i 2 umów o dzieło) Sąd Rejonowy poniósł w 2012 r. wydatki w łącznej wysokości 53,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 213-214)

Dyrektor Sądu wskazując przyczyny, dla których zawarła umowy na wykonanie zadań należących do zakresu działania Sądu Rejonowego, podała braki kadrowe zgłoszone przez Prezesa Sądu oraz kierowników wydziałów.

(dowód: akta kontroli str. 230-234)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, planowanie i realizację wydatków budżetowych.

3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

Opis stanu
faktycznego

Badaniem objęto prawidłowość sporządzenia nw. sprawozdań za 2012 r.:

- Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych na koniec grudnia 2012 r.,
- Rb-27 o wykonaniu planu dochodów budżetowych w 2012 r.,
- Rb-28 z wykonania planu wydatków w 2012 r.,
- Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału 2012 r.,

- Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2012 r.

Sprawozdania budżetowe za 2012 r. (poza Rb-27) oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2012 r. Rb-N i Rb-Z, zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym. Przekazują one prawdziwy obraz dochodów, wydatków i zobowiązań w 2012 r. Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 11 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych⁷, sprawozdania zostały przekazane do wyznaczonych odbiorców w ustalonych terminach.

(dowód: akta kontroli str. 241-297)

Wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23 dochody wykonane w wysokości 3.788,7 tys. zł były równe z kwotą dochodów przekazaną na rachunek bieżący budżetu państwa oraz wykazaną w sprawozdaniu Rb-27. Zrealizowane wydatki w wysokości 10.566,0 tys. zł były równe wydatkom wykazanym w sprawozdaniu Rb-28. Wykazany w sprawozdaniu Rb-23 stan zerowy środków na rachunku bieżącym wydatków na koniec 2012 r. został potwierdzony 6 lutego 2013 r. przez Oddział Okręgowy NBP w Poznaniu.

(dowód: akta kontroli str. 279, 281 i 285)

Wykazana w sprawozdaniu rocznym Rb-27 kwota dochodów wykonanych w wysokości 3.788,7 tys. zł była zgodna z ewidencją księgową, tj. zapisami na koncie 130/1 Rachunek dochodów budżetowych. Ewidencję do tego konta prowadzono z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

(dowód: akta kontroli str. 256-278, 281 i 291-293)

Wykazana w sprawozdaniu rocznym Rb-28 kwota wydatków w wysokości 10.566,0 tys. zł była zgodna z ewidencją księgową, tj. zapisami na koncie 130 Rachunek wydatków budżetowych oraz z kwotą środków otrzymanych z Ministerstwa Sprawiedliwości. Ewidencję wydatków do konta 130 prowadzono z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

(dowód: akta kontroli str. 256-278, 285, 294 i 295)

Dane wykazane w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał 2012 r. były zgodne z ewidencją księgową i dokumentacją źródłową.

(dowód: akta kontroli str. 256-278, 286, 287 i 296)

W 2012 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów, podlegające wykazaniu w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z.

(dowód: akta kontroli, str. 256-278, 288, 289 i 297)

Do okresów sprawozdawczych roku 2012 miały zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁸. Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2012 r. badanie rocznego sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) zostało ograniczone do sprawdzenia zgodności kwot wydatków ujętych w tych sprawozdaniach z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz terminowości ich sporządzania. Stwierdzono, że kwoty wydatków wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-BZ1 były zgodne z zapisami po stronie Ma

⁷ Dz.U. Nr 11, poz. 69

⁸ Dz.U. Nr 298, poz. 1766

konta 990 Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym. Sprawozdanie zostało sporządzone w terminie określonym w ww. rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 298-305)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Sprawozdanie Rb-27 za 2012 r. zostało sporządzone niezgodnie z postanowieniami § 9 ust. 2 pkt 2 i 5 załącznika nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁹. Zarówno w kolumnie „Należności”, jak i w kolumnie „Należności pozostałe do zapłaty ogółem” tego sprawozdania zostały wykazane niewymagalne należności Sądu w wysokości ogółem 146,7 tys. zł, płatne w ratach, których termin zapłaty przypadał na okres po 31 grudnia 2012 r.

Przyjęta praktyka przypisywania w całości należności sądowych, bez względu na termin ich wymagalności, według wyjaśnień Dyrektora Sądu, wynikała z wytycznych Ministra Sprawiedliwości z 5 lutego 2007 r. Przyjęty przez Sąd sposób prezentowania należności sądowych w sprawozdaniu Rb-27, zdaniem NIK, zniekształca rzeczywisty obraz należności sądowych za 2012 r., bowiem ujęto w nim również należności, których termin zapłaty przypada na następny rok budżetowy. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, w sprawozdaniu Rb-27, w kolumnie „Należności” wykazuje się należności, których termin płatności przypada na dany rok budżetowy, a w kolumnach „Należności pozostałe do zapłaty” i „Zaległości netto”, należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane. W sprawozdaniu tym nie należy natomiast wykazywać zaległości płatnych w ratach (w przypadku, gdy termin spłaty raty nie minął) oraz zaległości z odroczonym terminem płatności (w przypadku, gdy odroczony termin płatności nie minął).

(dowód: akta kontroli str. 281, 282 i 776-784)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe Rb-23 i Rb-28 oraz kwartalne sprawozdania Rb-N i Rb-Z, a także zgodność kwot wydatków ujętych w sprawozdaniu Rb-BZ1 z ewidencją księgową. Negatywnie zostaje zaopiniowane roczne sprawozdanie budżetowe Rb-27.

4. Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

Sąd Rejonowy posiadał opracowane i zatwierdzone do stosowania procedury kontroli finansowo-księgowej dokumentów. Zatwierdzanie zapisów księgowych odbywało się na bieżąco. Dokumentacja zasad rachunkowości wraz z opisem systemu informatycznego, spełniała wymagania określone w art. 10 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁰.

(dowód: akta kontroli, str. 306-386 i 389-414)

Sąd Rejonowy korzystał z programów informatycznych, tworzących zintegrowany system finansowo-kadrowo-płacowy ALBIT, zakupiony w 2009 r. od firmy ALBIT Usługi Informatyczno-Księgowe w Kielcach. Do prowadzenia ksiąg rachunkowych w 2012 r. wykorzystywano zatwierdzone do stosowania przez Dyrektora Sądu, komputerowy system finansowo-księgowy ALBIT FK7 w wersji 7.13.07. Zasady ochrony danych, w tym metody zabezpieczenia dostępu do danych oraz do systemu ich przetwarzania, określone zostały w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości. System księgowości komputerowej spełniał wymagania określone w ustawie o rachunkowości, tj. zapewniał:

⁹ Dz.U. Nr 20, poz. 103

¹⁰ Dz.U. z 2013, poz. 330

- ciągłość numeracji zapisów w dzienniku (lub dziennikach częściowych) oraz ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu (art. 14 ust. 4 ustawy),
- kontrolę kompletności i poprawności zapisów, w tym poprawności sekwencji dat: operacji gospodarczej, dowodu i zapisu księgowego (art. 23 ust. 3 i 4 ustawy),
- trwałość zapisów i brak możliwości ich modyfikacji (art. 23 ust. 1 ustawy); system wymagał zatwierdzenia zapisów przed wygenerowaniem sprawozdań budżetowych (miesięcznych i rocznych: Rb-23, Rb-27 i Rb-28).

(dowód: akta kontroli, str. 387 i 388)

Badanie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych oraz ich wiarygodności przeprowadzono pod kątem prawidłowości wartości transakcji (zgodności z umową, zamówieniem i fakturą), okresu księgowania, a także ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych oraz w sprawozdaniach budżetowych. Próbę do badania wybrano ze zbioru dowodów księgowych, tj. faktur i dokumentów równoważnych, stanowiących podstawę płatności w 2012 r. oraz odpowiadających tym dowodom zapisów księgowych. Wyznaczenia ww. zbioru dokonano w wyniku analizy, przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich operacji księgowych dokonanych na koncie 130 Rachunek wydatków budżetowych, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. (wg daty księgowania). Spośród tych operacji wyeliminowano zapisy odnoszące się do:

- wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości,
- poleceń przelewu i wyciągów bankowych stanowiących dowody wtórne do zapisów obrazujących faktury i dokumenty im równoważne,
- transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 50 zł).

Z określonego w ten sposób zbioru wylosowano statystyczną metodą monetarną¹¹ próbę 223 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych na łączną kwotę 1.333,0 tys. zł, stanowiącą 12,6% wydatków zrealizowanych w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 415-423 i 788)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W wyniku przeprowadzonego badania ustalono, że 24 dowody księgowe (10,8% badanej próby) o wartości ogółem 188,8 tys. zł nie zostały ujęte w ewidencji księgowej dotyczącej miesiąca, w którym wystąpiła operacja gospodarcza lub zdarzenie wynikające z danego dowodu, co było niezgodne z art. 24 ust. 3 ustawy o rachunkowości. Zaliczenie operacji gospodarczej do okresu innego, niż wynikało to z daty wskazanej na dowodzie księgowym miało wpływ na dane zamieszczone w sprawozdaniach miesięcznych Rb-28 za styczeń (44,3 tys. zł), luty (73,7 tys. zł), marzec (22,0 tys. zł), kwiecień (15,4 tys. zł), czerwiec (7,9 tys. zł), wrzesień (2,9 tys. zł), październik (2,6 tys. zł) i listopad (20,1 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 424-536)

Stwierdzono również, że koszty wynagrodzeń dla biegłych sądowych i tłumaczy przysięgłych (14 przypadków) w łącznej kwocie 14,1 tys. zł, także nie zostały ujęte w ewidencji księgowej miesiąca, w którym postanowienie Sądu o przyznaniu danego wynagrodzenia stało się prawomocne i zostało przekazane, wraz z zarządzeniem Prezesa Sądu, do Księgowości.

(dowód: akta kontroli str. 537-727)

¹¹ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹², wnosi o:

1. Podjęcie działań organizacyjnych w celu wyeliminowania przypadków zawierania umów zlecenia i o dzieło, których przedmiot stanowi realizacja zadań przypisanych pracownikom Sądu.
2. Prawidłowe ujmowanie należności i zobowiązań w sprawozdaniach budżetowych, zgodnie z przepisami i dokumentacją księgową.
3. Wzmocnienie mechanizmów kontroli zarządczej w celu wyeliminowania przypadków prowadzenia ksiąg rachunkowych niezgodnie z zasadami rachunkowości.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 25 marca 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontrolerzy

Dyrektor

Mieczysław Zentel
gł. specjalista k. p.

z up. Grzegorz Malesiński
Wicedyrektor

Alicja Zdych
specjalista k. p.

¹² Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

